

RTU studiju kurss "Darba aizsardzība un darba drošība"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	IDA401
Nosaukums	Darba aizsardzība un darba drošība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Jānis Ieviņš - Doktors, Augstskolas darbinieks ar uzņēmuma līgumiem
Mācītbspēks	Jānis Bērziņš - Lektors Guna Bazone - Docents (praktiskais) Pāvels Jurs - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz zināšanas par darba aizsardzības pamatnostādņiem, par darba aizsardzības tiesību aktu bāzi, ņemot vērā Starptautiskās Darba Organizācijas konvenciju un ES tiesību aktu prasības. Tiek iegūta prasme izveidot uzņēmuma iekšējo normatīvo aktu bāzi, ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku. Students iegūst pamatzināšanas par darba vidē sastopamajiem riskiem un to novēršanas metodēm, kā arī par darba aizsardzības uzraudzības sistēmas izveides principiem uzņēmumā vai iestādē.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas un praktiskas iemaņas par darba aizsardzības uzraudzības sistēmas organizāciju, tās vadīšanu, darba vides risku novērtēšanu un to samazināšanu, darbā notikušo nelaimes gadījumu un konstatēto arodslimību izmeklēšanas principiem. Studiju kursa uzdevumi ir: 1. Sniegt vispusīgas zināšanas un rekomendācijas par darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām un to īstenošanu praktiskajā darbībā. 2. Sagatavot studentus pareizai rīcībai gadījumos, kad netiek ievērotas normatīvo aktu prasības, noticis nelaimes gadījums vai iegūta arodsaslimšana.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba ietvaros studenti grupu darbos izstrādā darba aizsardzības instrukciju, novērtē darba vides riskus un nosaka nepieciešamos preventīvos pasākumus, veic nelaimes gadījumu izmeklēšanu un akta aizpildi. Patstāvīgajā darbā tiek apgūtas iemaņas OVP organizācijā un individuālo aizsardzības līdzekļu izvēlē.
Literatūra	Obligāta/Obligatory: 1. Darba likums (20.06.2001). 2. Darba aizsardzības likums (20.06.20010). 3. MK not. Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība" (02.10.2007). 4. MK not. Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos" (24.04.2012). 5. MK not. Nr.3459 "Darba aizsardzības prasības darba vietās" (28.04.2009). 6. MK not. Nr.526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu" (09.12.2002). 7. MK not. Nr.219 "Kārtība kādā veicama obligātā veselības pārbaude" (10.03.2009). Papildu/Additional: 1. MK not. Nr. 284 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē" (13.04.2004). 2. MK not. Nr. 66 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku" (04.02.2003). 3. MK not. Nr. 325 "Darba aizsardzības prasības saskarsmē ar ķīmiskajām vielām darba vietās" (15.05.2007). 4. MK not. Nr. 950 "Nelaiemes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (25.08.2009). 5. MK not. Nr. 372 "Darba aizsardzības prasības lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus" (20.08.2002). 6. MK not. Nr. 400 "Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā" (03.09.2002). 7. MK not. Nr. 343 "Darba aizsardzības prasības strādājot ar displeju" (06.08.2002). 8. MK not. Nr. 189 "Darba aizsardzības prasības saskaroties ar bioloģiskajām vielām" (21.05.2002). 9. MK not. Nr. 92 "Darba aizsardzības prasības veicot būvdarbus" (25.02.2003). 10. Likums "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" (24.09.1998). 11. John White "Health and Safety Management" (Amazon 2018). 12. Wiley & Sons Ltd'Essential nPractices for Developing Strengthening and Implementing Process Safety Culture (Wiley 2017). 13. Niklas Moller, Sven Ove Hansson. Handbook of Safety principles. (Wiley 2017). 14. Brauer, Roger L. Safety and Health for Engineers (Wiley&sons Ltd 2016). 15. V. Kaļķis, Z Roja, H. Kaļķis. Arodveselība un riski darbā (SIA medicīnas apgāds 2016). 16. Interneta materiāli: http://osha.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Matemātikā, fizikā, ķīmijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.Ievads. Likumdošanas sistēma darba aizsardzībā. Likumi, MK noteikumi, standarti.	1	0	1	0
2.Darba aizsardzības organizatoriskā sistēma uzņēmuma līmenī, pienākumu sadale.	3	2	1	2

3. Apmācības un instruktāžas darba aizsardzībā. Bīstamo iekārtu operatoru apmācība.	3	6	2	7
4. Iekārtu un darba aprīkojuma izvēles principi atkarībā no ražotās produkcijas veida.	3	0	2	2
5. Darba vietu iekārtojums, sadzīves un atpūtas telpas.	2	0	1	2
6. Iekārtu un darba aprīkojuma tehniskās apkopes principi un profilaktiskie remontu.	3	2	2	0
7. Darba vides fizikālie, ķīmiskie, bioloģiskie, psihosociālie risku faktori, to robežvērtības.	6	4	2	2
8. Risku novērtēšanas plānošana un metodiskā pasākumu plāna izveide.	5	10	2	16
9. Nodarbināto obligāto veselības pārbaūžu organizācija un realizācija.	2	2	1	7
10. Individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu izvēle, pielietošana un apkope.	3	4	2	10
11. Drošības zīmju klasifikācija, pielietojums, un izvietojums uzņēmuma teritorijā.	2	1	1	0
12. Darbā notikušo nelaimes gadījumu darbā un arodslimību izmeklēšanas kārtība un preventīvo pasākumu izvēle.	4	6	2	11
13. Darba aizsardzības pasākumu plānošana.	3	3	1	1
Kopā:	40	40	20	60

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj izstrādāt darba aizsardzības instrukciju konkrētam darba veidam vai profesijai.	Darbs grupās.
Prot novērtēt darba vides risku un izstrādāt pasākumu plānu, un noteikt riska novēršanas termiņus atkarībā no riska bīstamības pakāpes.	Darbs grupās.
Spēj sagatavot rīkojumu un obligāto veselības pārbaūžu kartes, saistībā ar obligātajām veselības pārbaudēm.	Patstāvīgais darbs.
Pārzina, kādi individuālie vai kolektīvie aizsardzības līdzekļi jāpielieto attiecīgajam darba vides riskam.	Patstāvīgais darbs.
Zina nelaimes gadījumu darbā un arodslimību izmeklēšanas metodikas un prot sastādīt nelaimes gadījuma izmeklēšanas aktu	Darbs grupās.
Spēj pielietot studiju kursa ietvaros apgūtās zināšanas ikdienas darbā.	Individuāls eksāmena darbs.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgais darbs	25
Grupu darbs	35
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	2.0	0.0	0.0		*	